

Előfizetési árak:

Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · 10 > — >
Negyedévre · 5 > — >
Egy óra · 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirtetések elfogadtnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap 'szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Munkácsy-ünnepély.

Pécs, 1900. október 1.

Városházunk tornyán tegnap a nemzeti lobogó és a város színeit viselő zászló hirdette, hogy városunk ünnepet ül. A régi Nepomuk-utcán, mely pár hét óta a Munkácsy Mihály-utca nevet viseli, minden házon nemzeti zászló lengett, jelezve, hogy az ünnep színhelye ez utca lesz.

A Munkácsy Mihály-utcában áll az a ház a 31-dik szám alatt, melyben 1865-ben és 1867-ben az akkor még fiatal pályája legelején álló Munkácsy (Lieb) Mihály lakott. A Reök-család rokonai vendégszeretetét élvezte. Itt már érezte, hogy nagyra van hivatva s itt lobbant lángra benne az isteni szikra, mely a világ legnevezetesebb festőjévé, Magyarországnak, büszkeségévé, az egész művelt világnak csodálat zsenijévé tette.

Ezt a házat emléktáblával jelöltette meg a jelenlegi tulajdonosa, Kindl József, kölcsönössegély-egyleti igazgató, városi törvényhatósági bizottsági tag. Elismerés illeti érte, s ez az elismerés nyilvánult abban a tegnapi szép ünnepélyben, melyet a város rendezett az emléktábla leleplezésekor.

Dél előtt 11 órakor vonult fel az ünnepelő közönség Kindl József háza elé, melynek falán lepel alatt állt az emléktábla, délszaki növényektől körülvéve.

A menetet a Pécsi Dalárda tagjai nyitották meg s azután jött a polgármester vezetése alatt a városi Tanács, tisztviselői kar és képviselőtestület. Ott voltak Dragonescu Döme vezetése alatt a pénzügyigazgatóság tisztviselői; Salamon József tanfelügyelő; Vaszary Gyula főkapitány; Bolgár Kálmán anyakönyvi felügyelő; Koszits Kamill, megyei főjegyző; a városi községi tanítótestület, a megyei tisztikarból többen s nagy előkelő közönség.

Kindl József, mellén a Ferenc József rend lovagkeresztjével fogadta az érkezőket s a közönség elhelyezkedve az emléktábla előtt, megkezdődött az ünnepély.

A Pécsi Dalárda a „Himnusz“-t énekelte el s a közönség kalaplevévé énekelte a magyarok imádatát.

Majorossy Imre polgármester lépett ekkor az emléktábla elé s a következő beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

A természet újra ébredésének szép ünnepén ez évben, május hó 1-én képzőművésztünk ege beborult, annak csodásan ragyogó csillaga lehullott s eltűnt a nagy Mindenség parányvilágába!

Nemzeti önértetünk nagy büszkesége, a mi Munkácsynk, hazájától, nemzetétől távol idegenben és idegenek között Bonn melletti Enderich kies gyógyintézetében csak alig haladva meg férfikorának delét (56 éves volt), megszűnt élni.

A szívek érzelmeit, az élet s a természet igazságait tükröző szemei lezárultak s hazája és nemzetéért rajongó szíve meghidegült örökre.

Bircsak bolygó csillag lenne, hogy visszatérésének reménye vigasztalhatná a magyar képzőművészetnek fájdalomtól sújtott Geniusát!

Nincs már remény, ő már csak a multak vereténye, dicsősége! — és ismerjük el, — nemzeti dicsőségünk mártyrja is, mert folytonos küzdés, ideg-és agysorvasztó lázas alkotási vágy és munkásság volt életfolyása mindig, míg szelleme ép volt.

A halál ölelése reá már csak megváltás volt, — nemzetére azonban soha el nem enyészhető fájdalom, — hisz potolhatatlan üresen marad művészi trónusa, mint azt a francia köztársaság hivatalos közlönyében már életében megjelent ezen hódolatteljes kritikai sorok is igazolják:

»Az ő modorának utánsói eredménytelen munkát végeznének, temperamentumának gazdag forrásaiból csak ő meríthet sikerrel; Munkácsyt csak ő alkothat.«

»Ha ősokelet akarunk találni ennek a magyar festőnek, a művészi história családfáján a Rembrandti vonalon kell keresnünk.«

Sorsának igazi tragikumája, hogy a nagy szellemek, önzetlen szívek legnagyobb jutalmát örömet, boldogságot, faredalmainak, példájának hatását az aggkor nyugalmas éveiben nem élvezhette; nemzetének nagy csapása pedig az, hogy ép akkor borult el lángelméje s hullott ki kezeiből a csodásan alkotó ecset, a midőn a világ elismerésének babéraival elhalmozott már »háza« vágyott, egyedül nemzetének élni kívánt

A nagy halott most már egészen a miénk, kifáradt teste a főváros sarkertjében sok jeleseink között nyert örök pihenőt s a sirhalma nemzeti ereklyénk.

Ős városunk hazánk nagyjai iránt kegyeletben örök, s ezért törvényhatósági bizottságunk készségesen határozta el, hogy azt az utcát, a melyben ez a szerencsés ház van, a hol az ő szerető rokonai, a Reök nemes család körében 1865. és 1868. években huzamosabb ideig megpihent, vizontagságteljes életében sok örömet, lelkesültséget s teremtő kedvet,

ihlettséget merített, róla nevezze el, s ezt a házat emléktáblával is megjelöltesse.

M. t. ünneplő közönség!

Az emléktábla ezen ház tulajdonosa Kindl József ur nemeslelkűségéből jött létre (Éljenzés) s disziteni fogja ezt a házat mindenkoron; de mielőtt az emléktáblán levő lepel levonnók, igen rövid vázlatban a megboldogult nagy honosunk életviszontagságait feltüntetni el nem mulaszthatom.

Született 1844 évi február hó 20-án, Munkácson, közel az égbetörő Kárpátok alján.

Atyja, Lieb Leó Mihály sőtiszt, anyja Reök Cecília, nemes gondolkodású család ivadéka.

Az őt becéző áldott jó anya ölelő karjai róla csakhamar lehányatottak, mostoha ridegsége alá került, sőt 1850. évben teljesen árvává lett testvérevel együtt.

A mostoha által elhagyott árvákon megkönyörültek a rokonok, s a »könyvekkel belső barátságot nem tartó« csintalan kis Miska, a nőtlen, szigorúan következetes, de minden ízében nemes gondolkodású és nagyműveltségű nagybátyja, Reök István ügyvéd védő szárnyai alá került, ki a hat éves Miskát otthonában, Békés-Csabán minden lehető módon kiművelni iparkodott; ámde a midőn a fiu kópéságain vágyának lehetőségét megtöröttnek vélte, belőle legalább becsületes iparost akart nevelni, ami abban az időben a nemes származású öreg urnak puritán gondolkodását s a valóban nemesítő munka iránti példaadó érzékét élénken tünteti fel.

A könyvektől irtózó kis Miska eleintén szabó, de nemsokára nagybátyjának is megnyugvására minden áron asztalos akart lenni. Így került Lángi Mihály békés-csabai asztalosmesterhez, aki ezen szavakkal fogadta műhelyébe: »Urfiakból nehéz becsületes embert faragni!«

Kezdte is ő a faragást a kis Miskán azonnal, s a miily örömmel lépett ez a furásfaragás-gyalulás-színezés-fényezés hangos műhelyébe, a folytonosan reá utalt enyvelegítés, festéktörés, mázolás, műhelyseprés s az idősb alkalmazottak durva tréfái, a volt uri iskola-társak és rokon női volt játszópajtásoknak iránta fájón tapasztalt lenézése azonban csakhamar nagy keserűséggel töltötték el szívet.

Ezerszeresen megbánta, hogy nem követte a jó nagybácsi intő szavait, de önértete nem engedte panaszkodni s maradt az, amire megmondhatatlansága kárhoztatta.

Végre 1858. év őszén elérte vágyának az időszerinti netovábbját — felszabadult és mesterlegénynyé lett.

Az erős munka és a meleg étel nélküli életmód alatt leroskadt, a gyötrő láz dolgozni nem engedte és a büszke fiu kényszerült nagybácsija otthonát ismét igénybevenni.

Itt halás szíve minden asztalos munkát

Igyekezni fogó ezen kávéháznak szolid alapon jó hírnevet szerezni s reményleni merem, hogy a n. é. közönség szives pártfogásában annál is inkább részesíteni fog, mert főtörökvésem oda fog irányulni, hogy pontos és jó kiszolgálás által az eddig is belém helyezett bizalomnak eleget tegyek.

Megjegyzem még, hogy a n. é. közönség szórakoztatására új Szeifert-féle tekeasztalt szereztem be.

Szives pártfogásért esd

BÜTTNER JÓZSEF kávé.

KÁVÉHÁZ-MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy hétfőn, azaz f. évi október hó 1-én este az ujonnan — minden kenyelemmel berendezett

ZRINYI-kávéházat

Horváth Pali közkedvelt zenekara közreműködése mellett megnyitom.

Bel- és külföldi napi és élclapok.

kipótlott, a falon függő rézmetszetek másolásával mulatozott, a házi hajdút és családjának tagjait a természet után hűen lerajzolta, szóval oly erővel rögzítette meg a szeme elé került tárgyakat, hogy ily munkában késő éjjel öt meglepő nagybácsija oda vetette: *»Belőled talán még festő is válnék.«*

Igy került a nagybácsija jóakaratóból Fischer nevű rajztanár oktatása alá: itt ismerte meg őt Szamosy, nemes lelkű és művelt vándor festész, a ki telemelőleg azt mondá neki: *»azokkal a tehetségekkel, a melyeket én sejték magában, más lesz magából, nem asztalos.«*

Szamosy magához vévén őt, kétés félévig tanította nemcsak festészetre, hanem az általaános művelés módzataira is és az ő révén ismerkedett meg Ormos Zsigmond műpártoló, aesteticus és íróval is, a ki midőn neki kicsiny, de szép képtárát bemutatta, Raphael egyik képénél így szólt hozzá: *»reményem, hogy egyszer majd ön is fest ilyen szép képeket, s azokat lemásolják így.«*

Szamosy nem akarrán őt a vándor művész útvesztőjébe sodorni, elvált tőle s a fővárosba utalta őt. Egyidőre saját szárnyai alatt maradván, arc és egyéb életképek festésével kereste sok anyagi küzdelem közt kenyerét s ez időről mondta jóízűen később: *»A szabóknál szerencsém volt, mert arcképet kabátot kaptam, — de sohase tudtam olyan csizmadiára akadni, a ki egy pár csizmára becsülte volna arcképét.«*

1863. évben Szamosy ajánlatával és sok vázlattal végre a fővárosba került s ott nagy szerencsére ismét egy hasonló lelkű Szamosyval, — későbbi nagyságának hatalmas emeltyűjével, — Ligethyvel barátságot kötött s ennek- valamint Thannak kedves körében másfél évig tanult. 1865. január havában a bécsi akademiába — Rahlé nagyhirű festő és egyéb kitűnőségek tanítása alá jutott.

Bécsben szerencsése Engel Gyula orvosnövendék barátjával fűzte egybe, akivel egy hónapos szobában lakott, a hol nem mindig fűtöttek és nem mindennap tellett a jólakásra.

Ez a jó barát vigasztalta, bátorította a *»wilder ungar«*, a hogy őt az akademiáról modoráért kitiltani akaró tanárok hívták, bosszankodván reá azért is, hogy festményein általok tett javításokat — mihelyt elmentek — letörölte.

A sasköröm már ekkor nagyon meglátszott rajta! Itt látta meg Knausz szemfényvesztő című festményét, melynek tükélye anynyira hatott reá, hogy eleintén a festőpályát

elhagyni s azután minden áron Düsseldorfba kívánt jutni.

Ligethy tanácsára és közbenjárására előbb azonban Münchenbe Kaulbachhoz került, a hol az országos képzőművészeti társaságtól havi 20 frt segélyt élvezett.

Itt ismerkedett meg a reá elhatározó s habozó lelkére erősítőleg ható Rembrandt művészetével s öt havi szorgos tanulmány után Kaulbach dicséretét kiérdemelte, — pedig abban az időben is sokszor voltak olyan napjai, a mikor saját szavai szerint — *»a rajzórákban sóvárogva néstem azokat a kenyérmorzsákat, melyek szentesen hullottak a rajztáblákról a földre.«*

Ligethy és Telepy végre a magyar kormánytól 800 frt ösztöndíjat eszközöltek ki részére.

1868. évi október hó első felében vágyainak Mekkája, Düsseldorf is megnyitott előtte, Knausz és egyéb jelesek utmutatása alá került.

Itt a különböző példa, irány ismét sok töprengés és elkeseredést okozott neki, mely hangulat vezette a *»Siralomház«* eszméjére, melynek vázlatát be is mutatta Knausznak, a ki leverőleg arra figyelmeztette őt, *»hogy jobb lesz neki még nyugodtan és rendszeresen tanulni.«*

Bántotta ezen rendreutásítás és elkeseredetten írta Engelnak;

»Majd megmutatom annak a németnek, hogy én azt a képet mégis megfestem és less belőle kép.«

És meg is festette, 10000 frankért egy véletlenül oda jövő anglusnak el is adta.

Knausz meglepetéssel szemlélte ezen alkotást s a művész kezeit hevesen megszorítván, az mondá neki:

»Küldje el azt a képet a párisi Salonba, mert ily képet mostanában senki sem festett.«

Párisban a jury a *»les derniers jours«*-nak nevezett képért Munkácsynak a szépművészetek arany medailonát ítélte oda.

Goupil francia műkereskedő a jury ítélete előtt Düsseldorfba ment utána és vele gavalléros módon üzleti összeköttetésbe lépett s unszolta Párisba való letelepedésre.

A németek professori állást ajánlottak neki Weimárban, de hívták haza is, hogy egy magyar akadémia élére álljon; aggódo lelkével mindkét esetben kitért e kitüntetések elől, mentségül mondván:

»Magam sem tudom, hogy csinálom, a mit csinállok, — hogyan tanítsak meg rá hát mást.«

A véletlen itt is döntött, mert Düsseldorfban megismerkedett a *»Siralomház«*-fest-

ményeért rajongó De Marche báróval, és neje született Papier Ceciliával, (tán hasonnevű édes anyja szelleme vezérelte e hölgygyel össze) kik Párisba édesgették s ott Munkácsy igaz baráti viszonyban velük két évet együtt töltött.

A bárónó előkelő házakkal ismertette őt nőszülés céljából meg, de mindig csak azt felelte ő: *»majd ha olyan asszonyt találok, mint ön, azt feleségül veszem.«*

És azt meg is találta a báró halála után a még csak 22 éves özvegyben, kit apósa biztatott Munkácsyhoz való férjhezmenetelre. Páris és Kolpach voltak ezután töleg boldogságának és művészi működésének otthonai, csak hogy busította, hogy leánygyermeké meghalt, fia pedig nem született.

Kiváló alkotásainak sorozatát itt lehetetlen elmondani, s csak azt említem fel, hogy a *»Siralomházat«* követte *»Milton«*, ezt Sedlmayer műkereskedő barátsága, ki igazi maecenásként 1878–1888. évig két millió franknál többet fizetett ki műveieért és a ki őt a bibliai tárgyú képek festésére unszolta.

Igy létesült: *»Krisztus Pilátus előtt«*, a csodásan ható *»Kálvária«*, az *»Ecce homo«*, s terve vett még sok mas gyönyörű eszmét.

Megtestette a *»haldokló Mozártot«* és az új országházunk részére a *»Honfoglalást«*, melynek előkészítő tanulmányai felette kimerítették és idegeit túlfeszítették, mert lelkiismerete a legjobbat kívánta nemzete részére megalkotni.

Látszott már akkor, midőn *»Ecce homo«*-ját a fővárosban bemutatta, hogy kimerült a test, s lelki fáradtságára is jellemző volt, hogy mindig csak azt kérdezte barátaitól, *»hogy lehetne azt elérni, hogy az ember ne gondolkozzék akkor, a midőn nem akar?«*

És ő gondolkozott szüntelen s a féktelen szellemnek az a gyfészek felmondta a szolgálatot.

A dicőnek tragikus végzetét már vázoltam, s szerencsétlensége hatványozottnak mondható azért is, mert az elborult lekeknek is a halál előtt *tiszta pillanatai is be szoktak következni s így mennyire fájhatott hazájáért dobogó szívének, hogy idegenben ver utolsót, hogy nem láthatta ágya körül nemzetének aggódo szeretét, s nem hallotta forró imáinkat — megtartásáért!*

Még sok kedvesen jellemzőt mondhatnék róla, de nem folytatom, hanem hulljon már le a lepel azon emléktábláról, mely jelzi, hogy a nagy mester városunkban boldog időket élvezett.

Ismétlem, ezen emléktábla elkészítése hirdeti

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Csak blindre.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

Irta: Hegyháti.

A vadászat várakozáson felül sikerült, minek betetőzéseül az én szűkebb hazám törvénynyé vált szokásához hiven a »csendes« járta.

Mentségül megjegyzem, hogy filléren kezdve, rövid félórai »besszer rebesz« után még csak a koronás »vizi«-nél tartottunk, a mi azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy tekintettel a vállalkozó szellem fokozódó megmagnyilatkozására, a következő félórában már ötkoronás »maizli«-k ne jöjjenek forgalomba.

Olyan a kártya, mint a tolvaj kulcsa. Kicsi kéziarszékeny kezdű s Wertheim-szekerényen végzi. A ferblista is rendszeren filléres vizin kezdű s még rendesebben egy kis pörkölt szélű lyukkal végzi a homlokán, ha a szenvedély heve uralkodóvá válik.

Gerey Muki az utolsó tizesét kaparta ki a szintársulat két legformásabb kóristánójának arcképe közül erszényéből, a mely egyébként sem szokott igen duzzadni a csengő értékektől, mig most veszedelmesen üres. Ma

még egyszer sem hazott. Iszonyu pechje volt, egyetlenegy blindje sem sikerült.

— Ugyan mi a manóba is blindelsz folytonosan, — szólt a tiszteletes jóakarólag, mindnyájunk ámulatára, mert eddig mást sem mondott, mint: adom, hívok; és egyebet sem tett, minthogy garmadába öntötte maga elé a Muki főhadnagy elblindelt ezüstjét.

— Barátom, — felelt egy kínai mandarin komolyságával Muki — én már megszoktam blindre menni.

— No-no, úgy néha én is megteszem, de rendszeresen ez örütség.

— Pedig higyjétek el, a mit blindre tesztek, legtöbbször sikerül. Nem értem, hogy ma oly tüntetőleg ellenem fordul a szerencse istenasszonya.

— Hja, barátom, bizonyára kiaknáztad szerencsédet a szerelemben, — erősködött Laci szemhunyorítva.

— Persze, ime az eredmény, — felelt Muki az ujján levő csillogó karikagyűrűre mutatva.

— Fogadai mernék, hogy Muki még a házasságban is blindelt, — kötekedett a különben szóvalan tiszteletes.

— Eltaláltad, — szólt Muki sokat jelentőleg csettintve nyelvével.

— Beszélj el, beszélj — faggattuk mindnyájan.

A már kiosztott kártyát az asztal közepére dobtuk s áhítatos hallgatásunk becsületére vált volna még a legmamelekkabb torony alatti városatyáknak is, mégha végigjárták is ingyen a magyar sógorsági hallgató kurzust, a melyet a torony alatti jó urak általános óhajára legujabban rendeztek.

— A hitelezők erősen szorongattak, — kezdi elbeszélni Muki — és az egész láthatáron nem mutatkozott más menekvés, mint egy gazdag pártie, az is a messze ismeretlen távolban. Igen ám, de hogyan fogjak bele? Ismeretségem egyáltalán nem volt, a házasság szerzők meg egytől-egyig busás előleg fejében voltak hajlandók az üzletbe fogni csak. Már majd azon a ponton állottam, hogy lemondok a tisztí rangomról, lesznek spiesbürger s elveszem egy hazmester leányát. De nem kerültem ennyire. Egy este, épen zászlóaljgyeletes voltam, merő unnlomból végigbongésztem egy budapesti napilapot, a melyben leginkább az aprónírdetések ragadták meg figyelmemet és keszen voltam tervemmel. Közzétételtek egy kis hirdetést es . . . Harmadnap már megjelent. Szórol szóra így hangzott:

Figyelem. Régi nemesi családból származó 22 éves, csinos külsejű, impozans megjelenésű honvéd főhadnagy, nőszülési szándékából oly hölgygyel kíván megismerkedni, ki nyolcvan-száz ezer forint hozományyal rendelkezik.

a háztulajdonosnak, (Éljenzés) az ünnepélyes leleplezés pedig a város egész közönségének igaz kegyeletét, nemes gondolkodását s ezen emlék késő utódainknak is féltett kincsét képezendi!

Most pedig szívem egész melegségével üdvözlöm a m. t. lelkes ünneplő közönséget, s a midőn megköszönöm, hogy ezen ünnepély lényét megjelenésükkel biztosítani méltóztattak, azon óhajnak adok kifejezést, hogy:

Adja Isten, miként a nagyérdemű országos képzőművészeti társulat minél inkább felvirágzása útján még sok babér jusson a magyar Genius oltárára!

Ügy legyen!

A beszéd végzetével hangos éljenek között levette a lepelt az emléktábláról a polgármester. S előtűnt a Munkácsy Mihály pécsi emlékezetűl örökre ragyogni hivatott emléktábla, rajta a következő felirással:

„E házban lakott
Munkácsy Mihály
1865. és 1867-ben.

Messze időkig álljon ez emlék
S lelkesedésre gyujtva a honfiszivet
Fennen hirdesse művét!”

A dalárda ekkor a »Szózat«-ot énekelte el s ezzel az ünnepély programja véget ért.

Kindl József egyszerű szavakban köszönte meg a megtiszteltetést s ígerte, hogy ő és családja mindig gondozni fogják az emléktáblát.

A közönség lelkes éljenzése közben Majorossy Imre polgármester szólott még, ígervén, hogy a város Tanácsának is feladatát fogja képezni, gondjaiba venni az emléktáblát Munkácsy dicsőségére.

A közönség ekkor szétszórt s az ünnepély háromnegyed tizenkét órakor végetért. A városi Tanács Majorossy Imre polgármester vezetése alatt, a dalárda tagjai s a többi hivatalos kiküldöttek ekkor Kindl József házába vonultak s ott a házigazdát vendégszerető családjá körében még egyszer üdvözlötték a mai ünnep alkalmából. Ősi magyar szokás szerint áldomás fejezte be az ünnepséget, melynél a szeretetreméltó háziasszony s a Kindl-család bájos nőrokonai lekötelező szívelyességgel szolgálták ki a vendégeket. Felköszöntőkben sem volt hiány a kedves háziasszonyra, házigazdára és családjára. Majorossy polgármester megköszönte a dalárdának az ünnepélyen való szíves közreműködését, mit Reberics Imre, a pécsi dalárda alelnöke a polgármester éltetésével viszonzott. Már a déli harangszó is elhangzott, mire a vendégek el távoztak a vendégszerető Kindl-család köréből.

Kor, vallás mellékes. Ajánlatok X. Y. címen Budapest főposta kéretnek. Discretio becsületbeli dolog.

Negyed-ötöd nap már vagy huszonöt ajánlat volt kezeim között. Volt köztük fekete, barna, szőke; magas, alacsony, közép; fiatal, özvegy, öreg, leány. Választani persze nem voltam képes, de ennyi közül hogyan is. Rábiztam a sorsra. Mind a huszonöt ajánlatot beletettem a szolgám tábori sapkájába, aztán behunyt szemmel, tehát blind, kihúztam egyet. Mondhatom, az ajánlat igen kedvező volt. Az illető pártába vágyó hölgyecske hajadon, 42 éves, szőke, szeme kék, orra pisze, termete közép, vallása római kath. és a mi fő, hozománya kerek százezer forint. Azonnal irtam címére, hogy szívem ő felé vonz s vagy ő lesz az enyém, vagy senkisé. Forduló postával már megkaptam szerelemtől áradó válaszát, hogy boldognak érzi magát s leghőbb vágya mielőbbi egybekelésünk. Hogy előbb látogassam is meg, arról szó sem volt. Magam is feleslegesnek tartottam. A fő a hozomány. Hogy az aranyrudakban, értékpapirokban, vagy kopott bankókban van-e, az mellékes, csak a főszeg legyen meg. Menyasszonyom gondos figyelmessége bámulatra ragadott. Majd fordulópostával arról értesített, hogy minden előkészület meg van téve egybekelésünkre, a kihirdetés

Hajószentelés Mohácson.

— Saját tudósítónktól. —

Mohács, 1900. október 1.

Ma, október hó 1-én szentelték fel Mohácson az I. cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaság »Pécs« nevű új vontató-hajóját, mely eklatáns bizonyítékát nyújtja a hajóépítés technikája terén tett előrehaladásnak.

Az új gőzöst a tegnapi vasárnap vitte le Mohácsra Budapestről Muray Lajos hajóskapitány. Ma a reggeli vonattal érkezett Mohácsra Troll Ferenc püspöki helynök, dr. Wurster József szemináriumi igazgató, továbbá Waniss Sándor, Majorossy Imre polgármester, Tormay Károly alispán, Vassary Gyula, Fekete Mihály, Várady Ferenc s még több notabilitás.

Megérkezés után a vendégek Wilfinger Pál révkapitány vendégei voltak, ahol reggelivel és hűsítővel szolgáltak nekik. Innét az új hajó fedelzetére vonult a társaság, ahol kezdetét vette a beszentelés, a melyet Troll Ferenc tartott Wurster József kanonok, Keserics Ferenc mohácsi esperes-plébános, továbbá Szommer Gyula és Zsvikó Mihály káplánok segítségével.

Troll körülbelül a következő beszédet tartotta:

„Igen tisztelt uraim! Nagyon örülök, hogy a mai napon ily szép ünnepélyen jelen lehetek. Örömet fokozza az, hogy az igen tisztelt társaság minden vállalatát Istennel kezdi s folytatja. Meg vagyok győződve, hogy ez a fenséges jármű nemcsak Neptunusnak és a vízi nyμφáknak fog szolgálni, hanem az elemek hatalmas Urának is, a ki valamiként megáldá Noé bárkáját, azonképen áldását adja jelen hajóra is. Isten áldja az igen tisztelt Dunagőzhajózási Társaságot! Éljen!»

A beszédet a társaság főfelügyelője, Ladányi Dezső megköszönvén, a hajó séta-utat tett Duna-Szekcsőig, a mely uton nem győztek betelni a jelen voltak a hajó impozáns nagyságával, szépségével és meglepő szerkezetével.

A hajó hossza 60 méter, szélessége, ide számítva a kerékdobokat is, 16.6 méter. A hajónak 600 lóerejű diagonál fekvésű gépe van, melynek ereje azonban több mint 700-ra is fokozható. A feltűnően kicsiny kerekek 57 fordulattal felülmulják az eddigi vontató hajók sebességét. Dacára a hajó erős szerkezetének és kényelmes berendezésének, teljes szénkészlettel mégis csak 11 $\frac{1}{2}$ dm. vizet gázol, 100 mmáza szénnel pedig csak tizet. Miért is

alól fel vagyunk mentve, csak a kitűzött órában és helyen jelenjek meg.

— Katonapontossággal jelentem meg menyasszonyom lakásán. Ő már várt reám. Igazán pompásan festett fehér morie selyem ruhájában, fejét remek myrtus koszoru díszíté, míg arcát majd láthatatlanná tette a sűrű látyol.

— Pár percnyi késedelmezés után a IV. kerületi anyakönyvi hivatalba hajtottunk. A polgári házasságkötés formuláit nem ecsetelem. Miután az anyakönyvet aláírtuk, boldogan térünk vissza lakására. Csak most láthattam meg — feleségemet.

Muki nagyot lélezett.

— Következett a meglepetés. Egy elegáns uriember elem lépett s bemutatta magát.

— Hódosy Tihamér vagyok, királyi közjegyző.

— Örülök, — felelém elképedve.

Ezzel bevonult a terembe tiz, mond tiz leány s megfoghatlan pedantériával sorakoztak feleségem köré. Most ismét a közjegyző ragadta meg a szót, egy paksaméta írást vonva elő.

— Lesz szíves e tiz okmányt aláírni.

Azt hittem a százezer forintokat fogom átvenni s ime, nem kevesebb, mint tiz okmány aláírását követelik tőlem. Odaléptem feleségemhez és megkockáztattam . . .

— A hozomány . . .

a legsekélyebb vizállásnál is használható. A kormány csak kézi szerkezetű, de átvitel által oly gyorsan és könnyen működik, hogy a hajó kevesebb, mint egy perc alatt és aránylag igen kis helyen megfordul.

Féltizenegy órakor a hajó a nyílt Dunán horgonyt vetett, a mikor is az egész társaság a kapitány szalonjába ment, a hol a dejeuner szolgáltaták fel, melyet Dobos József budapesti vendéglős készített.

A első felköszöntőt Troll Ferenc mondta, a társulat tisztviselőire emelve poharát, mint a kultúra és technika buzgó harcosaira. Ladányi Dezső főfelügyelő Troll Ferencre, Wurster kanonokra és a segédkező papokra emelte poharát. Ugyancsak ő Fejérváry főispánra is mondott felköszöntőt, kinek nevében Tormay alispán válaszolt, éltetve a Társulatot, mint olyant, a mely tisztán a magyar ipar segítségével hozta létre a diszes hajót.

Majorossy Imre polgármester a szeretet viszonyának kapcsán, a mely Pécs város és a társaság között fennáll, ugyancsak a társulatról emlékszik meg, a mely mintegy második Pécs-et létesített a Dunán. Élteti annak vezérigazgatóját, Ullmann Lajost.

Keserics Ferenc Pécs-et, mint testvér-várost élteti ékes szavakban, mire Majorossy Imre válaszolt és Kesericset s Szinkovich Károly főbíró, mint Mohács város vezetőit élteti. Szinkovich Károly az ikertestvéri viszonyt, a mely Pécs város és »Pécs« hajó között van, két tényezőben látja, a polgármesterben és a hajó parancsnokában. Élteti őket. Majorossy Imre Toldy Ignác városbíróra emeli poharát, majd Toldy Ignác válaszolt s poharát a sajtó jelenvolt képviselőire üritette. Vassary Gyula főkapitány a társasági tisztek távollevő nejeire emelte poharát.

A pécsi vendégek a 12-20 perekor induló vonattal visszatértek otthonukba, egy kellemesen eltöltött napnak emlékét vívén magukkal.

Izgalmas népgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. október 1

Jó ideje már, hogy a pécsi szocialisták meglehetősen csendesen viselték magukat. Május elsejét kivéve, a mikor tudvalevőleg az üszögi erdőből történt bevonulásuk ellenében a rendőrség az elkésett intézkedések miatt tehetetlen volt, soha sem adtak alkalmat semmiféle rendőri beavatkozásra. Minden működésük azokban a népgyűlésekben nyilvánult, a melyeket tartottak elveik hirdetése végett.

Ime itt vannak, — mutatott a tiz egymásmellé sorakozott leányra.

— Elhültem, de a közjegyző mihamarább magamhoz térített.

— Van szerencsém bemutatni ő nagysága tiz leányát: Fanni, Vilma, Ilka, Erzsike, Anna, Ida, Stefánia, Olga, Julis és Irma; minden egyes leánynak van tizezer forint hozománya, tehát összesen százezer. Ha ön e tiz okmányt aláírja, ezzel ő nagysága tiz leányát adoptálja, mikor is készpénzben fog önnek a százezer forint kifizettetni. Igen?

Persze, hogy aláírtam.

Most van feleségem, tiz leányom és százezer forintom, hát mondjátok, nem blindelem jól?

— Ami a százezer forintot illeti, jól, hanem a feleség, meg a . . .

— Kérlek, a hogy kezemben volt a százezer forint, megindítottam a válópört.

— És?

— Ma már boldog vőlegénye vagyok a kis subrette énekesnőnek.

— Bellának?

— Igen.

— Barátom én is blindelek — szolt a kis ispán — így, látom, semmire sem megyek.

A tegnapi vasárnapi ismét népgyűlést hirdettek. S mivel az előző gyakori népgyűlések közepes látogatottságát fellendíteni akarták, Budapestről a központi szervezettől kértek a népgyűlésre szónokot. A központi pártvezetőség től *Bokányi* Dezső is jelentette lejárását s a meghívókat is az ő beszéde jelzésével bocsajtották ki.

A rendőrfőkapitány még szerdán tudomásul vette a népgyűlést kérelmező *Pécs* József és társa bejelentését, azonban a gyűlés helyül nem a kért búza-teret, hanem a gyár utca 7. számú egyleti helyiség udvarát engedélyezte.

Elérkezvén a gyűlés napja, tegnap délelőtt odaient az egybehívókhoz a főkapitány, hogy *nem engedi meg, miszerint a gyűlésen akár vidéki, akár fővárosi kiküldött beszéljen, hivatkozván egy a Bánffy-éra alatt kiadott miniszteri rendeletre, mely megtiltotta annak idején, hogy a szocialista agitátorok elveik hirdetése végett a vidékre utazzanak.*

Pedig Budapestről nem is *Bokányi* Dezső jött le, hanem *Králik* Ferenc asztalos.

Délután 3 órakor már megtelt a gyár utca 7. szám alatti munkás egyleti helyiség tágas udvara s 800—1000 ember szorongott egymás mellett.

A hatósági intézkedést, hogy nem engednek vidéki küldöttet beszélni, nagy elkeseredéssel fogadták s a hangulat izgatott s veszedelmes jellegűt.

Délután felnégykor érkezett meg *Schulz* Ferenc rendőrkapitány, ki a népgyűlés egybehívóival előbb a főkapitányt kereste fel, s *kijelentette, hogy a népgyűlést megkezdhetik, de idegennék nem lehet beszélni, mert akkor a gyűlést rögtön feloszlatja.*

S a mi a népgyűlésen történt, az alább következik. Mondhatjuk azonban, hogy ezzel a tilalommal, mely előrántotta a gyűlőt Bánffy-éra egy kényszer — rendeletét, olyan izgatott fokokozták a hallgatóság hangulatát, hogy csak a vezetőknek köszönhető, hogy zavargás nem lett s megint katonai karhatalommal nem kellett kiüritetni az udvart, mint ezelőtt két esztendővel.

Tagadhatatlan, hogy az a Bánffy által kiadott miniszteri rendelet még nem lett visszavonva, tehát érvényben van. De mire való volt annak az *utolsó órában* való előrántása? Még ha az ismert agitator, *Bokányi* Dezső érkezett volna le! De hát egy eddig még nemcsak náunk, de általában a szocialista mozgalmak terén ismeretlen nevű *Králik* F. jött le. Vagy talán épen azért, *mert ismeretlen volt Králik Ferenc, azért kellett ismét ez a nagy óvatosság!*

S hogy ezzel hatóságunk mennyire tápot nyújtott ismét a jogtiprás, az elnyomás hangoztatására, mennyire lovat adott a jograblást hangoztatók alá, az kitűnt magán a népgyűlésen, a hol bizony *nem rekspektálták még a főkapitány rendreutasítását sem* s azzal okolták meg egyedül, ha mégis engedelmessékedtek, hogy *nem akarnak isgatni, eléggé izgat maga a hatóság.*

A népgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

A népgyűlésre egybegyűleteket felnégykor üdvözölte az egybehívók nevében *Pécs* József, miután a *Kováts* Antal rendőrbiztos kíséretében megjelent *Schulz* Ferenc rendőrkapitány kijelentette, hogy a gyűlésen idegen nem beszélhet, tehát *Králik* Ferenc sem. *Pécs* erre ajánlotta a népgyűlés elnökekül *Králik* Ferencet, a mint zugó helyeslés követett.

A rendőrkapitány azonban hivatkozva a rendeletre *nem engedte meg Králiknak elnökké választását.* Persze erre felzúgott a „gyalázat” és ehhez hasonló kifejezések egész sora s *Pécs* József alig tudta a népet lecsendesíteni, ajálván *Klein* Ödönt elnöknek és *Greksa* Józsefet jegyzőnek.

Klein Ödön elfoglalván az elnöki széket bejelenti, hogy a hatóság nem engedte meg, hogy a mai népgyűlés szónoka *Králik* Ferenc beszéljen. Nem engedte meg azért, mert *Králik* idegen. Ezen az intézkedésen minden józan ember felháborodik. Ez ismét olyan jograblás, olyan

Schulz rendőrkapitány: Nyissa meg kérem a gyűlést és mást ne beszéljen.

Klein Ödön kritika tárgyává tenni akarja ezt az intézkedést. Elnöki beszédet tart s ebben igenis arról a jogtalanságról, erről a törvénytelen tilalomról kritikát mondhat.

Schulz rendőrkapitány: Rögtön megvonom a szót!

A nép zúgott, kiabált, követelte hogy *Klein* beszéljen tovább, a ki azonban csendre intette őket és megnyitottnak jelentette ki a népgyűlést. Ha majd elnöki zárszavával él, akkor fogja összegezni a tapasztaltakat és — *ugymond — tudni fogja, hogy elmondjon mindent, bármi történjék is!* S ezzel átadta a szót az első szónoknak, a ki persze, s a következő is, pécsi volt.

Végh József volt az első szónok, a ki ismeretes, hogy vérmesen, a népnek tetszőleg, annak szájaize szerint tud beszélni. Beszelt is úgy, hogy bizony, ha abból a veszedelmes tónusból alább nem hagy, nagy ribillió lett volna a vége.

— Napirenden van a mai gyűlésen, tisztelt elvtársak, a jogegyenlőség, a szervezkedés és a sajtó. *Látják önök a jogegyenlőséget? Ime, ez a jogegyenlőség Magyarországon, hogy nem beszélhet a mai gyűlésünkön egy elvtársunk azért, mert vidéki.* *Kasits* Péter és a néppárt, az mehet mindenfelé, hogy elveit hirdethesse. *Nem jogegyenlőség ez, hanem jograblás és ez a zsarnokság, ez a bitangság megfosztja erejétől s ezért bocsánatot kér, ha most nem beszél úgy mint máskor.*

Hanem azért úgy beszélt, sőt erősebben még inkább a nép szájaize szerint. Úgy, hogy az időközben megjelent *Rangha* János örmester kíséretében megjelent *Vaszary* Gyula főkapitány rászólt, és szömegvonással tenyegette akkor, mikor arról beszélt, hogy a kormány megtiltotta a kivándorlást.

Végh a főkapitány felszólalására azzal felelt, hogy a főkapitány mindenestire a gyűlés elnökekhez intézte szavait, s az majd figyelmezteti őt. Különbén pedig csak most tudtam meg, hogy olyan rendelet is van Magyarországon, a mely szerint a népnek még egy darab kenyeret sem szabad adni. *S bármit idén is elő mai beszéde, kimondja, hogy ez nem jogegyenlőség, hanem jograblás. S beszédét ily hangon még vagy egy félóraig folytatta s végre szervezkedésre és amunkás-sajtó pártolására buzdítván a hallgatóságot, átadta a szót a másik szónoknak.*

Horváth József szintén hasonló tónusban beszélt jograblásról és egyebekről, azt mondván, nem ők, hanem a rendőrség izgat olyan tilalmakkal, mint a jelenlegi is.

Több szónok nem lévén *Klein* Ödön elnöki zárszóval élt. Kritikát joga van mondani a törvények és rendeletek felett. S mikor vég-

zésileg kiküldetik valaki e népgyűlés vezetőjére s itt a kiküldöttet maga a kiküldő — vagy talán még magasabban álló egyen — dezavualja, *ez flagrans arcuicsapása a jognak, a törvények lábba tiprása, ez az olyan . . .*

Vaszary Gyula főkapitány: Legyen szives az én intézkedésemet kritika tárgyává nem tenni!

Klein Ödön: Miután a főkapitány ur a hallgatóság köréből szóialt fel s azt mondja, intézkedéseim ne kritizáljam, úgy látom, ő akar beszélni. *Hát ezennel át adom neki a szót. Tessék idejönni és itt fejtse ki nézeteit.*

Nagy derűtség lett erre s a főkapitány kijelentette, hogy a hatóság intézkedéseit nem engedi bírálni s ha a szónok így tolytatja, *rögtön megvonja tőle a szót.*

A nép azonban követelte, hogy *Klein* beszéljen s ismét csak annak köszönhető, hogy *Klein* lecsendesítette a felizgatott embereket hogy nem lett semmi zavargás. S beszédét, azzal fejezte be, hogy bejelentette, miszerint este a munkásképző egyletben felolvasást tart.

S ezzel rendre s csendes szétoszlásra figyelmeztetvén a hallgatóságot, a gyűlést be-rekesztette. A nép pedig a munkás-induló éneklése mellett oszlott szét s ezzel felhat órákor végetért az izgalmas népgyűlés.

Hirek.

Pécs, 1900. október 1.

X. ur.

X. urék itt vidéken három féle módon kezdenek szerepelni. Vagy kacérkodnak a hirlapirással. Vagy beiratkoznak némely egyletekbe. Vagy barátkoznak a huszártisztekkel s rendezik a szezon összes számbavehető négyeseit.

X. ur a közélet számára való megszületésekor gyámoltalan, miként minden poronty. Tétova szemekkel nézdel szerte szét. Előtte összegomolyog a hivatali főnök, az ismerős előkelőségek, a protekcióképes jóbarátok, a jó partik és minden-minden képe. Ir, sétál, táncol, zsurozik, szervez, belép, kilép, intrikál és naivoszkodik. Van valami sejtése arról, hogy ő akar. De, hogy mit, az még előtte alaktalan álomkép.

Am történik, hogy valami banketten X. ur titokszertű divinációval kivesz a zsebéből egy régi idő óta tartogatott finom szivart s egy holdkóros, de ekkor is előkelő mozdu-lattal megkinálja szomszédját, ki történetesen ujsagiró.

A skriblernek a szivar pompásan izlik. Akkor este mondjuk: a keresztény ifjak *Exelsior* dalköre tartja a bankettet. Másnap X. ur elvezetett, kéjjel olvassa, hogy ő az egyletnek a lelke. Ő, a ki különben ismert, fiatal, szimpatikus alakja a helyi társadalomnak.

A szivar eldöntötte X. ur sorsát. A gyámoltalan poronty mesés rohamossággal kezd fejlődni. Hivatalában előlép. Az *Exelsior* al-elnökké választja. Egyik lap kellemes ál-hymen-hirt közöl róla. A városatyá választáson kap két szavazatot. Választmányi tag lesz a lövészeknél, tűzoltóknál, sakkörben s a jó ég tudja hol. Vegig sétál vele a szintársulat primadonnája fényes délelőtt az utcán.

S mindeme ténykedéseit nap nap után feljegyzi az örökkevalóság számára az a pár skribler, a kikkel jó barátságot tartani.

Csuda olcsóság a BÉKA boltban!

Őszi és téli piquet paplau, zsebkendők, frofir és damaszt törülközők, továbbá vászon, kanavász, chiffon és grádlí meg-lepő olcsón; szép választék selymekben és női ruhaszövetekben, új barchetek minden lehető színben és minőségben csak a **BÉKA**-nál kapható olcsón.

Irgalmasok-utca 10. sz. (Saját házban.)

De X. ur itt nem áll meg. Emelkedik szédületesen. Neve fogalom lesz. Ő pedig diszelnök még az olyan egyletekben is, a hol tagok nincsenek. Próféta ő, kit a jó sors adott városának.

Es X. ur boldog ember, nagy, becsült férfi. Sajnos azonban egy baja van. S erről gyakran panaszol barátainak:

— Borzasztók azok a skriblerok. Az ember nem tud olyat tenni, a mit meg ne irjanak. Szörnyű, kellemetlen népség . . .

. . . Talán ugyane pillanatban, távol X. urtól mondatik egy skribler által több skriblernek:

— Higyjétek el, nincs felségesebb dolog a világon, mint kiválasztani a tömegből egy szürke alakot, s abból nagy embert csinálni, hogy aztán lenézhessen — bennünket.

Eme mondásáért rajzolódott meg X. urék tipusa . . . ae.

Napirend 1900. október 2-án

Naptár: kedd okt. 2. — Róm. kath.: Leodegár. — Prot.: Honoriusz. — Görög-kel. (szep. 19.) Trofim. — Zsidó: Tischri 3. — Nap két 6 óra 3 perckor; nyugszik 5 óra 37 perckor. — Hold két délután 1 óra 38 perckor nyugszik éjjel 11 óra 11 perckor.

Időjelzés. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: Derült, száraz és meleg idő várható.

Bíráló választmány ülése a vármegyén 2 órakor.

Színház: »Cigánybáró«, operett.

— **(A király nevenapja.)** Csütörtökön, folyó hó 4 én. lesz a király nevenapja. Az ez alkalomból délelőtt 9 órakor a székes-egyházban tartandó ünnepélyes istentiszteletre ma a polgármester körlevelében hívta meg a városi törvényhatósági bizottsági tagokat.

— **(Mór-ünnepségek.)** Tegnap (vasárnap) délelőtt 11 órakor értekezlet volt a »Kath. Kör«-ben, amely nagyjában körvonalazta azokat a módokat, melyekkel boldog Mórnak, Pécs második püspökének emlékezetét meg fogják ünnepelni. Spiess János apátkanonok elnöklete alatt résztvettek a gyűlésen Wurster József kanonok, Károly Ignác és Magenheim József apátplebánosok, Rézbányai József dr. és Hanuy Ferenc dr. theol. tanárok, Bitter Illés főgimn. tanár, Komócsy István tanítókepzőintézeti hittanár, Virág Ferenc és Ábrahám István karkáplánok. Elhatározták, hogy Mórnapján (okt. 21.) ünnepélyes szt. mise lesz, melynek megtartására a megyéspüspök ur ő méltóságát fogják megkérni. Szt. mise alatt, evangelium után ünnepi szt. beszéd, melyre Vajdits Gyula szem. spirituálist szólítják fel. Ezen ünnepélyes istentiszteletre a hatóságokat, a jogakadémia és a középiskolák ifjúságát testületi megjelenésre meg fogják hívni. Mórnapját követő héten keresztül minden este 6 órakor a vartemplomban Mór ájtatosság lesz a szokott renddel. — Az utolsó este záró szent-beszéd, melyre Bitter Illés főgimn. tanárt kérik meg. Első és utolsó este az egész templomot fényesen kivilágítják.

Ez lenne a templomi ünnep. Az ünnep-ség világi része a »Kath. Kör«-ben folyik le. Erre vonatkozólag egyhangulag elfogadták Bitter Illés prozódóját, ki okt. 28-ra egy ünnepélyt tervez körülbelül a következő tartalommal: 1. Himnusz, előadva egy énekkartól. 2. Beszéd, melyet lehetőleg egy világi szónok tartana. 3. Óda, melynek megírására Rézbányai József dr. szólíttassék fel. 4. Esetleg még egy költemény, előadva 2—3 kisebb diáktól. 5. A piéce de resistance lenne egy készülöben levő Cantate b. Mór életéről, az egyes részek végén megfelelő élőképpel.

Utána társasvacsora a »Kath. Kör« éttermében.

Mindenesetre szép tervezet, s ha — a miben nem kételkedünk — sikerülni fog mind-azt kerekdeden végre is hajtani, a Mór-ünnep méltán fog a többi fényes jubileumi ünnep-séghez sorakozni.

— **(Jelentés a vizről.)** A Tettey vízállásáról a főmérnöki hivatal a következőket

jelent: folyó hó 30-án reggel 6 órakor a tetteyi víztartóban 250 köbm. viz volt; az ellentartóban 150 köbm. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1090 köbméternek találtatott. — Folyó hó 1 én reggel 6 órakor a tetteyi víztartó telve; az ellentartóban 375 köbm. viz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1070 köbméternek találtatott.

— **(Programmbeszéd.)** Szombaton délután tartotta Borsy Jenő joghallgató a pécsi püspöki jogliceumon, mint jogász elnök-jelölt, programmbeszédét a jogászság nagyszámu gyülekezete előtt, kibontván zászlaját, melyre jelszökezt a munkásságot írta. Beszédét mindvégig figyelemmel hallgatták.

— **(Élet a jogliceumon.)** Mikor a jogászok előtt felolvasták a fegyelmi szabályzatokat, bizonyos körökben az új szabályzatok élénk visszatetszést szültek, különösen a vallási dolgokra vonatkozó részek. Ez a hangulat már nagyban lelohadt s a tapasztalás azt mutatja, hogy a jogászok igen nagy része minden szó nélkül eljár vasárnaponként a jogászmisére, sőt egy dalárdát alakítanak, mely a misék alatt egyházi énekeket ad elő a kóruson. Ugy látszik, hogy a szabályzatok nem maradnak »írott malaszt«, mint a hogy némelyek gondolták.

— **(Ellenőrzési szemle.)** Ma reggel nyolc órakor vette kezdetét az idén bevonult m. kir. 19-ik honvédegyezredbeli katonalegények ellenőrzési szemléje, mely holnap (kedden) és harmadikán (szerdán) is tart még. A pécsi cs. és kir. 52-ik gyalogezred legénysége számára folyó évi október hó negyedikén, ötödikén és kilencedikén tartanak ellenőrzési szemléket a Frigyes-laktanyában.

— **(Halálosvégü verekedés.)** A napokban a dunaszekcsi legények Kopári Lajos korcsmájában szüreti mulatságot rendeztek. Vidaman tancolt az ifjúság, egymást követték a vignál vigabb magyar nóták, mikor hirtelen eles sikoltás hangja harsogta tul a cigányok hegedűszavát. Mig a korcsmaszoba egyik végében kacsiás táncot roptak a falubeli bokorugró szoknyás leányok, addig a másik végében hirtelen veszekedés támadt, melyről tán senki sem tudta, hogy történt s csak akkor szakadt féibe a mulatság, mikor az egyik legény, Müller Mihály, halva rogyott a padlóra. Mayer József, kivel a meghalt legény összeveszett, a veszekedés hevében bicskát rántott s szíven szurta Müller Mihályt, mitől az menten szörnyet halt. Müller Mihály hulláját hazaszállították az agyonszurt legény szülei házához, a késelő Mayert pedig szuro-nyos csendőrök megláncolva vitték a község-házához. Néhány perc mulva már csak egy porlepte vértócsa jelezte a vidám szüreti mulatság tragikus végét.

— **(Késelő gyerek.)** Keszthelyi Endre még csak tizenhárom éves gyerek, de azért akkora düh, vagy gonoszság szorult beléje, hogy egy tegyenben is elég volna. Tegnap a kálvária utcában valami felett összeveszett Vundi Antal borbélyinással, a kit aztán az elvetemült Keszthelyi Endre a pörlekedés köz-ében egy késsel úgy megszurta, hogy rögtön a kórházba kellett szállítani. Milyen hasznos tagja lesz ez Keszthelyi a társadalomnak?! A jó nevelés hiába csak megtermi a maga gyümölcsét, az e fajta zakvirágokat.

— **(A paksi kath. hitközség és kath. kör)** a keresztény magyar királyság kilencszázados évfordulója alkalmából f. évi okt. 5., 6., és 7-én jubileumi ünnepséget rendez. Az ünnepség sorrendje: Október 5-én esti 6 órakor ünnepi vecsernye. Október 6-án d. u. 5 órakor gyülekezés a kath körben; levonulás a templomba, vecsernye. Utána a kivilágított templomterén alkalmi beszéd. Tartja Krivácsi Károly. A beszéd végeztével lámpionos felvonulás a kath. kör helyiségeibe. Itt közvacsora. Zene. Október 7-én vasárnap a »Magyarok Nagy-Asszonya« ünnepén reggeli 8 órakor gyülekezés a kath. körben, a honnan

a kör, az összes egyletek és társulatok zászlóik alatt a templom elé vonulnak és tábori oltár körül sorakoznak. 9 órakor sz. beszéd, melyet dr. Rézbányai József pécsi theologiai tanár tart; utána tábori sz. mise segédlettel. — Délután ünnepi vecsernye. 4 órakor a kath. körben díjtekézés. A kath. körben tartandó ünnepély műsora: 1. Isten áldd meg a magyart. Vegyes kar. 2. Elnöki megnyitó. 3. a) Sz.-István napján. Szavalja Polgár Lajos. b) Sz.-István felajánlja országát. Élőkép. c) »Nagy-Asszonyunk . . .« Vegyes kar. 4. a) Szent-zászló és Mátra-Verebély. Szavalja Huff Antal. b) Sz.-László sziklából vizet fakaszt. Élőkép. c) Ének Szt.-Lászlóról. Vegyes kar. 5. a) Hunyady. Szavalja Humm János. b) Hunyady a harctéren. Élőkép. c) Hunyady induló. Zenekar. 6. a) »A magyar nemzethez.« Ez alkalomra írta és szavalja dr. Rézbányai József. 7. a) Jézus él és uralkodik. Előadja Müller Lajos. b) hódolat Krisztus előtt. Élőkép. c) Pápai himnusz. Vegyes kar. 8. Zárszó. Tartja Szentpétery József. 9. »Hazádnak rendületlenül.« Eneki a közönség. Kákócy induló. Tanc.

— **(Zenésmise.)** Folyó hó 4-én, csütörtökön — mint már megirtuk — a székes-egyházban délelőtt 9 órakor zenésmise lesz, mely alkalommal Jos. Gr. Zangi »St. Cassian's Messe«-jét fogják az egyházi zeneegyesület tagjai előadni. Offertoriumra »Veritas mea«-t fogják énekelni, melyet F. X. Witt írt. A zeneegyesület a csütörtöki misére szerdán délután félöt órakor tartja a realiskolában az össz, illetőleg a főpróbát.

— **(Házasság.)** Szeiler Róbert baranyakövesdi néptanító Szalántán házasságra lépett Horváth Maria Antonival. Horváth Károly, nemetii néptanító leányával. Tanuk voltak az Olaszi Gábor anyakönyvezető előtt történt házasságkötésnél Szeiler Gábor, villányi néptanító és Sz. Németh József, szalántai kereskedő. A németii templomban a házasság egyházi megáldásánál Olaszi Gábor szalántai körjegyző és Szeiler Gábor voltak tanuk.

— **(Néhány szó a felhajtásról.)** Tegnap kezdődött nálunk a Szent Mihálynap-i országos vásár s tekintve az állandóan tartó szép időt, az állatvásár felhajtása elég szépnek mondható, mi kétségtelenül örvendetes jelenség, különösen közgazdasági szempontból. Nem is arról van tulajdonképen szó, s a mi a felhajtást illeti, az csak azon szempontból esik kitógás alá, hogy a mi vidéki gazdáink valami különös elöszeregettel éppen a város legtrekventáltabb utcáin, a Király-, Kardos Kálmán és Ferenciek-utcáján végig hajtják marháikat a vásártérre, mi épugy a közlekedésre, mint főleg a köztisztaságra hátrányos. Jó volna, ha az illetékes hatóság már a vásári hirdetményben figyelmeztetné a felhajtó gazdákat, hogy a felhajtást az országuton s a város mellékutcain teljesítsék, melyekből szerencsére elég vezet a szigetkülvárosi és budaikülvárosi vásárterekre.

— **(Meglőtt mezőőr.)** Csendes Antal, pogányi mezőőr a napokban egyik társa, Gajár Márton kíséretében éjnek idején kint járt a földek között, midőn körülbelül 20 lépés távolságról két lövés dördült el, melyek mind-egyike Csendes Antalt találta, ki több sebtől vérezve összerogyott. Az éjjeli sötétségben futásnak eredt merénylők üldözésére gondolni sem lehetett s így Gajár Márton meglőtt társát beszállította a községbe s nyomban értesítette az esetről a hatóságot, mely a nyomozást megindította a lövődözök ellen, kiket azonban eddig még nem sikerült kézrekeríteni. A hivatalos vizsgálat megejtése végett Pogányba utaztak Forray Valér tb. főszolgabíró és Trizler Rudolf dr. járásorvos, ki a súlyosan sérült mezőőrt megvizsgálva beszállította a pécsi kórházba.

— **(Családi boldogság.)** Madákovits János a gyar utca 5. szám allatti házban összeveszett feleségével és anyjával s ütlegetni kezdte őket. Ezek pedig nem vették

tréfára a dolgot, hanem közös erővel úgy eldöntötték Madákovits Jánost, a forrón szeretett férjet, illetve fiut, hogy be kellett vinni a kórházba, a hol a kórágyon elmélkedhetik a családi boldogságról s lékességről.

— **(Pályázat.)** A tamási járásbírósnál egy albirói állás van üresedésben. A pályázati kérvények két hét alatt adandók be a szegzárdi kir. törvényszék elnökéhez.

— **(A vig magyar.)** Félre csapott kalappal, vidám szivar-szó mellett bokázott végig Sellye utcáin egy jó képű magyar. Megmegállt, körül nézett, majd a szemére huzta a kalapját s elkezdett füttyörészni. Ha megunt a füttyörészést, hangos nótára gyujtott, elkezdett dalolni.

Mikor aztán a füttyszóból, meg a nótából is kifogyott, heves deklamálásba kezdett: — Én vagyok a mindenség közepe! Ami van, én körülöttem van! Nekem nem parancsol senki: arra megyek, a merre akarok.

És hogy személyéhez semmi kétség se férjen, még azt is elmondta, hogy:

— Szabó Mihálynak hívnak engem. Szentesen születtem. Munkás ember létemre nem félek senkitől. Hanem azért ember még úgy fel nem csufolt, mint az, aki azt mondta, hogy egy köből buzát fél kézzel nem tudok a vállamra felemelni.

Aztán megvető kézlegyintéssel töltötte hozzá:

— Mit? Hogy én itt maradjak? Mán azt az egyet nem teszem! Hisz itt a vászoncselédék még fényes nappal is pendelben járnak!

S ment tovább. Arra felé, ahol a vászoncselédék nem járnak pendelyében fényes nappal.

— **(Október elseje.)** Nevezetes nap ez a fiatalság körében. Mig egyrészt az »untaulich« szegényének elkerülése fölötti büszkeség érzete tölti be a kebleket, mégis belevegyl az öröm és büszkeségbe némely bánat s keserűség. Ma volt a napja, hogy bucsut kellett mondani a civilélet kényelmének, letenni a tollat, ott hagyni a nyugadalmas hivatali széket; elválni az ástól, kapától, eke-szarvától s odaállni a katonabizottság elé, mely az angyalbőröket, a császár kabátját osztogatja. S holnapra már bizony számos fiatalemberrel kevesebb lesz a városban, sok legénnyel a falun, de még több lesz a busuló pirosposztag falusi leány, ki most valamennyi bús katonanótákat énekel s így valahogy vigasztalódva gondol a katonasorba állt babájára. Egy haszon azonban mégis van a városi urfiak bevonulásából is, az, hogy megsaporodik az ansichtskártya forgalom.

— **(Jogtanári pályázat.)** A pécsi püspöki jogliceum jog és államtudományi Karánál a római jog tanszékére pályázatot hirdet az igazgatóság. Pályázati kérvények október hó 25-ig nyújtandók be az igazgatósághoz Hetyey Sámuel megyés püspökhöz címezve. (A hivatalos lap vasárnapi száma annyiban tévesen közölte pályázatot, hogy a pályázat kiírása napját, szept. 25-öt összecserélték a lejárat napjával, október 25-tel.)

— **(Vénasszonyok nyara.)** A mostani nem csekély módon meleg napokban, önkéntelenül eszébe jutnak az embereknek azok a zsémbeskedő, fehér bobítás vénasszonyok, kik karosszékeikbe dölve mogorva arccal sziszegnek, nyögnek, mert szörnyen bántja őket a köszvény, aztán haragos szemmel mérik az eget, ha beborul, vagy eső van készülöben, mert bizony az időváltozást megérik az ilyen podagras tagok. De ha aztán ilyenkor októberben még verőfényes napokra ébrednek az emberek, az égen hóhéher báránnyel uszkálnak, akkor mosolyra huzódik ezeknek a fehérbobítás vénasszonyoknak a szája, mosolyognak, örülnek, a hogy csak ők tudnak a maguk nyarának. Bizony a vénasszonyok uvara ez, a melyben most leledzünk, de elég becsületes szándéku időjárás, mert alig venni észre, hogy októberben vagyunk, olyan melegen sít

reánk a nap, az őszi kabátnak még hirehamva sincs s ha így tart, tán még aktuálisabb lesz nálunk a kétszeri virágnylásról szóló nóta is!

— **(A tűzrendészeti törvényjavaslat.)** Az országos tűzrendészeti vizsgáló bizottság Óváry Ferenc orsz. képviselő elnökléte alatt — mint budapesti tudósítónk írja — ülést tartott, a melyen elhatározta, hogy a tűzrendészeti törvény érdekében a tapasztaltak alapján emlékiratot terjeszt a belügyminiszter elé s egyuttal, hogy megkönnyítse a kormány munkáját, elkészíti a tűzrendészeti törvényjavaslatot. A sokat és régóta vajdó ügy a bizottság buzgalmából így végre is dülőre kerül.

— **(Fognak a vadházások.)** A belügyminiszternek a vadházások ellen kiadott ismert rendelete értelmében a hatóságok azon vannak, hogy a vadházások számát megszorítsák. S e törekvésnek nálunk is meg van a maga eredménye, mert például a szalántai anyakönyvvezető előtt a minap egyszerre egy napon tizennégy vadházasságban élő pár lépett törvényes házasságra.

Folyószám 4. Idénybérlet 4. Páros bérlet.

Nemzeti színház.

Ma kedden október 2-án.

A cigánybáró.

Operette.

Zenéjét szerezte: Strauss János.

Személyek:

Zsupán Kálmán, bánati sertéskereskedő Nagy D.
 Arzéna, leánya . . . . . Szekula Sári
 Mirabella, Arzéna guvernantja . . . . . Oláhné
 Ottokár, Mirabella fia . . . . . Delli Lajos
 Gróf Carnero, királyi biztos . . . . . Németh János
 Cipra, cigányasszony . . . . . Szirmay Olga
 Saffi, cigányleány . . . . . Csurgay Adél
 Barinkay Sándor, elzüllött nemes . . . . . Kozma Pista
 Gábor, diák . . . . . Mezey Andor
 Pali) . . . . . Markovics H.
 Józsi) . . . . . Boross Pál
 Ferkó) cigányok . . . . . Boár József
 Mihály) . . . . . Kiss József
 Egy cigány gyerek . . . . . Boros Margit
 Minna, Arzéna barátnöje . . . . . Simon Maris
 Pista, Zsupán szolgája . . . . . Pásztor János

Holnap szerdán október 3-án.

A menyem.

Vigjáték.

Csütörtök: Dolovai nábob leánya.

Péntek: Böregér.

Szombat: Bánk-Bán.

Művészet, irodalom.

○ **A megnyitó előadás.** (Gésák.) Mindaz, amit az új színiévad megnyitó előadása alkalmával szombaton színházunk nézőterén úgy, mint színpadán tapasztalhattunk, biztató előjelül tekinthető annak, hogy a most kezdődött színiévad egyike lesz azoknak, a melyek úgy a nagyközönségnek igazi művelőzetet, mint az igazgatónak és a társulat művészi erőinek a lelkes pártolás és elismerés nyújtotta meglegedést és dicsőséget juttatnak osztályrészü.

Aki ismeri a pécsi közönség fiziologiáját, az bizonyára kellemesen meglepetve látta az előkelő közönség által sűrűn megtöltött pad-sorokat és elfoglalt páholyokat, mert az ilyesmivel nálunk évad elején bizony ritkaságszámba megy; hisz emlékezhetünk még rá új színházunk megnyitása idejéből, mily gyéren látogatta a közönség akkor az első előadásokat, pedig akkor még a diszes csarnok ujdonsága is nem csekély vonzó erőt gyakorolhatott volna. De hát olyan ez a mi közönségünk,

hogy nehezen melegszik bele a színházlátogatásba s ez csak akkor válik igazán életszükségletévé, ha már egyszer-kétszer belekóstolt. De éppen ez a belekóstolás megy nehezen, mert ilyenkor még a kirándulásoknak kedvező szép időjárás, a szüret és egyéb kedvteléseik a nálunk mindig legkedvesebb őszi időszaknak elterelik a figyelmet a színházról, a melyet az unalmas téli esték gondúzójének szoktak tekinteni.

Azt a körülményt tehát, hogy közönségünk már az első előadásra oly szép számmal töltötte meg a nézőteret, méltán tekinthetjük örvendetes bizonyosságnak annak, hogy az idén aligha lesz szükség arra a bizonyos »jégtörésre«, a mely kifejezéssel az érdeklődés felkeltésének nehézségeit jellemezni szokták. Az érdeklődés már megvan s hogy ez még örvendetesen gyarapodni is fog, arról kezeskedik az a lelkes hangulat, a melylyel a megnyitó előadás közönsége régi kedvenceit fogadta s az új művészi erők kiváló alakítását jutalmazta.

S aligha tévedünk, mikor azt állítjuk, hogy ebben a szokatlanul élénk érdeklődésben, ebben a szívélyes és szinte ovációszerű melegségben nem csekély része van annak a kegyetlen sorscsapásnak, a mely ezt a művészcsapatot vezető fejtől, közönségünket igaz szívből megszeretett kedvencétől oly váratlanul megfosztotta s másik kedvencünket gyászos özvegységre juttatta. Abból a tapsból, amely Nádas, Mezey, Kozma, Németh s a régi gárda többi tagjainak megjelenésére felhangzott, szinte kiérezhető volt az a szívszorongó vágy, mennyire szeretne tapsolni ez a közönség annak a nagy művésznek, annak a szertremelő, aranykedélyű, igaz embernek, akit nem láthatott viszont, aki messze idegenben aluszsa örök álmát.

A kegyelet nemes érzése hozta rezgésbe a szívek hurjait s ez fölemelő harmoniába olvadt az emberi léleknek azzal a másik nemes érzésével, amely részvétével vigaszt nyújtva a bánkodónak, szinte közelebb hozza egymáshoz a szíveket. S hogy melegen érző közönségünk nem érdemtelten pazarolja résztevő vonzalmát, arról már a megnyitó előadás is meggyőződtethetett mindenkit, mert ez bizonyosságot tett róla, milyen komolyan törekszik a férje helyére lépett új igazgató beváltani azt a fogadalmát, hogy a boldogult által kezdett munkát annak szellemében folytatni s Pécs város hatóságának és közönségének a gyász napjaiban tanusított résztevő előzenységét e város színészetének minél magasabb tökélyre való fejlesztésével meghálálni kötelességének ismeri.

A tavalyi társulat színe-java mellett olyan új erőket láttunk már a megnyitó előadásra feltűnni, akiknek művészi jeles tehetségei még a mi nagy igényű közönségünket is meglepték s egy csapással meghódították a szíveket.

Első helyen Csurgay Adérról kell megemlékeznünk, aki Mimozát énekelte s az a nagy siker, a melyet ebben a nálunk mindig jeles művésznök által betöltött szerepben aratott, legjobban bizonyítja, milyen szerencsés akvizíciója volt Tiszaynének Csurgay Adél szerződötése. Kellemes csengésű, kristálytisza hangja, az a könnyedség, a melylyel a leglárasztóbb futamokat is bámulatos precizitással énekl, technikájának kitűnő iskoláról tanuskodó tökélye: oly jeles művésznővé avatják, aki ritkítja párját a vidéken. Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy szerepét nemcsak bravurosán énekl, de művészi erővel, kifogástalanul meg is játssza s e mellett nyulánk, előkelő megjelenésű alakja is a legkellemesebb benyomást teszi a szemlélőre: nem csodálhatjuk, hogy már az első estén is olyan osztatlan tetszésben részesült, a mely nemcsak a sűrű tapsban és éljenzésben nyilatkozott meg az előadás folyamán, de abban a nálunk szokatlan jelenségben is, hogy előadás után magasztaló dicséretétől voltak hangosak az előkelő világ találkozó helyei, valahol csak az

előadást végigvezett közönség tagjai megjelentek.

Mollyt *Gergely* Gizella, az új szubrett játszotta s tegyük mindjárt hozzá — igen ügyesen és nagy szerencsével. Élénk, csapongó temperamentuma vetekedik Örley Flóriával, aki ezt a szerepet nálunk először alakította. S dicséretére legyen mondva, Gergely Giza ezt a temperamentumot, amely ebben a szerepben szinte csábít a szertelenségekre, oly diszkrét finomsággal egyesítette, amely kedvességéből mitsem vont le s a mellett megmaradt azon az előkelő színvonalon, amelyet a disztíngvált angol hölgyvilágnak legpajkosabb tagja sem szokott soha szem elől téveszteni.

Szirmay Olga volt a bemutatkozó harmadik új énekesnő Juliette szerepében s bár szép alt hangjának nem sok érvényesülési alkalma nyílt ebben a szerepben, mégis nagy tetszést aratott egypár énekszámával és ügyes, természetes játékkal, a melylyel fölülmulta valamennyi elődjét, akik nálunk eddig ezt a szerepet alakították.

Új férfiszereplő *Vágó* Béla volt Imári márk szerepében, amely ugyan szerepkörön kívül esik, de mégis egészen jól megállta helyét s nem egyszer zajos tapsot aratott.

Régi ismerőseink közül különösen *Nádasy* József volt elemében. Első megjelenésekor tüntető tapsal fogadta a közönség, ami ugy a kedvelt művészek, mint a nagy feladatra vállalkozott művezetőnek szólt. Böven jutott ki a tapsból *Mezeynek*, *Kozmának* és a többi régi tagoknak is, akik nemes versenyre keltek bemutatkozó új kollégáikkal, hogy összevágó, élvezetes előadást produkáljanak.

Az új zenekarról végleges ítéletet még nem mondhatunk, de ha figyelembe vesszük, hogy még az egész szerződött zenekar nem is volt együtt s a megjelent tagok is csak egyetlen, hevenyészett próbán vettek részt, már ez első szereplésükkel is jogos várakozást keltettek jövőre kifogástalan működésük iránt.

○ **Napoleon öcsém.** Rakosy Viktor és *Guthy* Soma e három felvonásos vígjátéka ment tegnap délután a szokott vasárnapi publikum előtt. *Nádassy* a szokott „Napoleon öcsém” volt s ezuttal is nagyon rászolgált a tapsokra. *Tályay* ügyvédet Fűredi adta nagyon szép sikerrel. *Komlóssy* Ilonka igen kedvesen játszotta meg szerepét s a közönség méltányolta tehetségét. *Vágó* már remek maszkjával is nagy hatást idézett elő, játéka sem hagyott hátra semmi kívánnivalót. *Delli* szintén jó alakítást nyújtott. Macákot *Boross* elég ügyesen játszotta. Kár, hogy *Kende* Paulának nem volt nagyobb szerepe, de azt a kicsi játékot közmegelegedéssel játszotta el.

○ **Szulamith.** A tavalyi szezonból ez a jól ismert daljáték volt a második előadás tárgya. Vasárnap este telt földszint, zsúfolt karzat hallgatta végig Goldfaden eme zenei remekét és sokat tapsolt az élvezetes előadásnak. *Szirmay* Olga a címszerepben nemcsak kellemes, mély terjedelmű alhangját ragyogtatta, de drámai játékkal is sok tapsot aratott. *Komlóssy* Ilonka mint Abigail elég szép hatást tudott elérni s a harmadik képen csinos táncát meg is tapsolták. *Mezey* Andor a tavalyi jó Absolon volt s *Kosma* István a „Kohlhidre”-t az ő hatalmas hangján most is igen szépen énekelte. A kérők szerepében *Delli* Lajos sikerült maszkjával, *Nádasy* és *Vágó* énekeikkel keltettek hatást. Jó volt *Sáfrány* Vilmos, mint Zingitang. A rendezés ügyes; a karok igen jók voltak. Csak még a zenekarnak kell egy kissé több összetanulás, a mi, tekintve *Simándy* karmester szigorú kezét és talentummal támogatott buzgóságát, mihamarabb konstatalható lesz.

○ **Az üldözöttek.** E cím alatt kis füzetet irt Fülel Sz. Lajos, az ismert nevű poéta. Az 55. oldalra terjedő munkában védelmére kel az állatoknak, melyeket annyiféle kegyetlenséggel üldöznek az emberek. Rajzat

adja állatok hasznának, a védelem módozatainak s végül a gyermekszoba számára közül néhány verset. Az állatvédelem a közönség indolenciája és nagyon sok esetben rosszakarata miatt még mindig nincs nálunk annyira méltányolva, mint a külföld egyes műveltebb országaiban. Szívesen fogadjuk tehát Fülel Sz. Lajos kis füzetét, mely az állatvédelem nemes szolgálatában áll, s annak akarja megnyerni a közönséget is. Kapható a szerzőnél, vagy Grimm Gusztáv kiadónál Budapesten.

— **Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadóhivatal.**

TÁVIRATOK.

— **Az udvar köréből.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A király ma reggel Görzből visszaérkezve Schönbrunnba ment és *Szell* Kálmán miniszterelnököt kihallgatáson fogadta.

— **A sah Konstantinápolyban.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A perzsa sah ma reggel Konstantinápolyba érkezett, hol nagy ünnepélyességgel fogadták.

— **Elhunyt herceg.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Bernát Henrik*, szász-weimár-eisenachi herceg, Eisenachban meghalt.

— **Percel Dezső gyásza.** (A „Pécsi Figyelő”, eredeti távirata.) *Percel* Dezső, képviselőházi elnök leánya *Meran*ban meghalt.

— **Rágalmazó alispán.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Liptó-Szent-Miklósról jelentik, hogy *Palugyay* Gyula alispán hónapok előtt sértőleg nyilatkozott *Vitalis* Péter liptómezei főügyészről, aki ezért a liptószentmiklósi kir. járásbírósnál rágalmazási pert indított az alispán ellen. A hosszú pörösködés most ért véget s a bíróság a felfüggesztett alispánt becsületsértésben mondta ki vétkesnek és pénzbüntetésre ítélte.

— **Elitelt vármegyei tisztviselők.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) T.-Szt.-Mártonból írják: *Kaffka* László miniszteri osztálytanácsos még május havában megvizsgálta a vármegyei hivatalokat, a melynek következménye az lett, hogy a vármegyei központi tisztviselők ellen néhány kivételével a belügyminiszter a fegyelmi vizsgálatot elrendelte. Az ítélet szerint *Benicky* alispánt 1000 koronára, *Kovicky* István főjegyzőt dorgálásra, *Ujhelyi* Attila főszolgabíró 400 koronára, *Bulyovszky* Simon pénztarost 200 koronára, *Buoc* Károly ellenőrt dorgálásra, *Rutkay* Béla pribóci körjegyzőt 400 koronára, *Volkó* János znió váraljai körjegyzőt pedig 200 koronára ítélte *Dugovich* főszámvévo és *Zarkócy* főszolgabíró felmentetett. Az ítélet ellen *Buoc* és *Volkó* kivételével mindnyájan felebbezték.

— **Pusztító felhőszakadás.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Gé-

nua közelében óriási felhőszakadás volt, melynek hat ember is áldozatul esett.

— **Kereskedők párbaja.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Balda* Nándor és *Schnitzer* Jenő fővárosi kereskedők ma reggel kardpárbajt vívtak, melyben *Balda* Nándor fején súlyosan megsebesült.

— **Egy volt vezértitkár halála.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Lukam* Vilmos lovag, az osztrák-magyar bank volt vezértitkára Ischlben meghalt.

— **A khinai háború.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Waldersee* gróf délután Tiencsinbe érkezett. *Giers* orosz követ jelentik Pekingből, hogy a követség tagjaival Tiencsinbe megy. Egy császári rendelet szerint Tuan herceget, *Schuanlamot*, *Karj* kancellárt és *Innian* rendőrfőnököt állásuktól felmentették, mert a boxerek vezetői voltak. *Sheng* táviratban közli, hogy a császár és özvegy császárné rendeletet adtak ki, mely szerint a miniszterek dorgálásban részesülnek a bokszerek támogatásáért. A rendelet négy herceget lefokoz, Tuan herceg fizetését beszünteti és szolgáit elvonja. Tuan herceg egy külön, a császári ház részére fennálló törvényszék által lesz elítélve.

Roberts lordot a *Khinában* működő angol hadsereg főparancsnokává nevezték ki *Woleley* lord helyébe.

Tiencsinből jelentik szeptember 28-ki kelettel, hogy *Gasebe* tábornok ma reggel odaérkezett *Waldersee* látogatására. *Onnan* *Takuba* megy *Seymour* tengernagyhoz, a honnan visszatérve a szövetséges csapatok parancsnokai értekezletet tartanak.

Tegnap este a németek *Waldersee* tiszteletére fátyásmenetet és nagy takarodót rendeztek.

— **A budai rabbi emlékezete.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) *Dr. Goldberg* Rafaelnek, a budai hitközség nemrég elhunyt rabbijának emlékére ma délelőtt gyászünnep volt a budai hitközség főtemplomában. A zsúfolt templom legszebb tanujele volt a néhai rabbi iránt érzett tiszteletnek és ragaszkodásnak. A gyászünnepen a pesti izr. hitközség képviselőjében *Kohner* Zsigmond elnök jelent meg. Ott volt azonkívül a budai hitközség előjárósága *Szabolcsi* Izor elnök vezetésével, az újpesti hitközség *Venezianer* rabbi vezetésével, eljött a kerület előjárósága *Herein* Károly nehány bizottsági tag kíséretében s az elhunytak számos tisztelője. A gyászünnepet szoltárenek nyitotta meg, melyet *Weisz* Endre budai főkantort adott elő a templomi énekekkel együtt. Ezután *dr. Kohn* Sámuel főrabbi szép beszédben méltatta az elhunytak erényeit, jámborságát, igazságérzetét, tudományát, rövid vonásokban vázolta egyúttal a budai hitközség történetét. Imával és énekkel ért véget a gyászünnep.

— **Betörők garázdálkodása.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Már jó ideje, hogy a fővárosban alig fordult elő egy-egy betörés, az éjjel azonban egyszerre kettő is volt. A betörők első sorban *Lissauer* Jakabnál a köztemető-ut 17. szám alatt levő ruha-kereskedést látogatták meg, a honnan 400 korona értékű ruha-neműt vittek magukkal. A betörők később *Szauer* József József-körut 68. sz. alatt levő mészáros-üzletét tiszelték meg, de itt semmit sem találtak, ők kulcsot vettek magukhoz, aztán odébb álltak. A rendőrség nyomozza őket.

— **Nagy tűzvész.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Sabuncsiban* Baku mellett 97 furotorony, 10 naphtatartály, sok munkásiak-haz és gép elégett; 5000 pud naphta megsemmisült. A tűz még tart.

— **Halálos végű elgázolások.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A város-lyiget tájékán a 183. számú őrház közelében vasárnap reggel a Ceglédre jövő vonat elgázolta *Kovács* Julcsa 22 éves cselédleányt, a ki a *Hermina*-ut 27. sz. a. levő vendéglőben volt szolgálatban. A szerencsétlen leányt a lokomotív kerekei darabokra tépték s csak rubairól lehetett fölismerni. A vizsgálat szerint saját vigyázatlanságának lett áldozata. — Még egy halálos végű elgázolás történt tegnap reggel a csömöri-uton. Két leányka egy arra haladó szikvizzel megrakott kocsira kapaszkodott. Közvetlenül mögöttük haladt a 43. számú villamos kocsi. A mint a villamos közel jutott a szódás kocsihoz, az egyik leányka leugrott róla s a gyalogjáró felé futott s ép ez volt a szerencsétlensége. A villamos kocsi vezetője, látva a veszedelmet, ellenáramot adott, de ennek dacára a kerekek alá került a gyermek, a ki szörnyet halt sérülései következtében. A kis leány *Gutwillig* Róza volt, 4 éves leánykája *Gutwillig* Adolf csömöri uti kereskedőnek. Mind a két holttestet a boncoló-intézetbe szállították. — Tegnapelőtt történt, hogy *Kirchner* Ferencné selmebányai illetőségű 64 esztendősszony a külső Kerepesi-uton a vicinális vasut kerekei alá került. A szerencsétlenül járt asszonyt a Rókus-kórházba szállították, a hol tegnap kiszenvedett.

— **A bányamunkások kongresszusa.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A bányamunkások kongresszusa vasárnap d. e. 9 órakor kezdődött Budapesten, az országos iparegyesület új-utcai helyiségében. A kongresszuson a magyarországi bányamunkások megbizottaként mintegy 40 bányász jelent meg. A napirend első pontját a tisztikar megválasztása és az ügyrend megalkotása képezte. Elnöknek *Szikora* Zoltán bányamunkást választották meg. Az ügyrend megbeszélése után áttértek a magyarországi bányamunkások helyzetének megbeszélésére. Majd a társládák sokszor panaszolt szabálytalanságát vitatták s javaslatokat terjesztettek elő azok orvoslására. Az ügyrend további pontjait a bányamunkások védelme munkaközben, a lakás és élelmezési ügy, az idegen munkások elleni védekezés, a szakoktatás reformja, a szervezkedés s szak-sajtó, a végrehajtó-bizottság megválasztása s a jövő évi kongresszus helyének megállapítása képezte. Ezeknek megvitatása eltartott egész napon. A kongresszuson a hatóság képviselőiben *Csajlik* Alajos rendőrtanácsos és *Solti* rendőrnök ügyeit fel a tanácskozás menetére. Dolguk azonban nem akadt, mert a kongresszus mindvégig a legszebb rendben folyt le.

Laptulajdonos Felelős s. erkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Egy vendéglő,

jó forgalmu, régóta fönn-
álló, más vállalat miatt

kiadó.

Bővebbet a kiadóhiva-
talban.

Schlauch-féle villatelepen

egészséges, száraz lakások

bérbeadók

s az egyes villák el is adók.

Bővebbet Indoház-utca 17, sz.
alatti építési irodában.

Nagy választék:

Finom minőségű kávékban;
Minden nap friss prágai és kassai
sonka, főtt és nyers,
Tiszta fehér rózsa méz,
Finom színházi csokoládé cukorka,
Mindennemű első rendű likőrök,
Francia és magyar cognac,
Valódi angol tea rum,
Patavia Arák fehér rum,
Chinai és orosz tea-keverék,
Cabos-féle tea-sütemény,
Suchard-féle csokoládé és cacao
stb. stb.

Kapható:

Bayer Ferenc

fűszer- és csemege kereskedésében
Pécs Széchenyi-tér 8. sz.

Egy szoba és konyhából

álló lakás kiadó.

Percel-utca 35. számú házban.

6123. sz.

tlkv. 1900.

Árverési hirdetmény.

A dárдай kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhirre teszi, hogy a dárдай takarékpénztár utóajánlata folytán Nagy Janos keői lakos végrehajtást szenvedett ellen 26 kor. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a dárдай kir. jbiróság területén levő Keő községben a 95. sz. betétben felvett 1. 2., 7., 9. sorsz. 68. hrsz. ingatlanra a 17. 9. sz. betétsz. 58., 59. hrsz., 90. hrsz., 526. 674/1, 467/2. hrsz. ingatlanok megtelel, 3300 kor. kikiáltási árban, ugyanazon jkben + 945 hrsz., a 174 sz. betétben 1039. hrsz. megtelelő ingatlanra 18 kor. 70 fill. megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi október hó 19. napján délelőtt 10 órakor Keő községben a bírőháznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 33 kor., 1 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881: 60. t.-cikk 42-ik § a jelzett árfolyammal számított s az 1881. nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik § a kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t.-cz 170. §-a értelmében a banatpénznek a bírőháznál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Dárдай, a kir. jbiróság, mint tlkvi hatóságánál, 1900. évi július hó 18-án.

Székács albiró h.

Balaskó János,

kir. jbiró.

RUEPPRECHT TESTVÉREK

PÉCSETT.

Harang- ércz- és vasöntőde,
malomépítéset,
tűzoltó-szerek-, szivattyú- és gépgyár.

Szőlőszeti és pincészeti gépek és berendezések.

Borsajtók,
szőlőmorzsolók,
szőlő bogyózó-gép,
gyümölcs-örlő gép,
keringős borszivattyúk,
emelyüs
üvegmosó-gépek,
dugaszoló-gépek,

szűrő-(filtrirozó) készülék,
peronospora-fecskendők,
philoxera injectorok,
borcsapok,
sörccsapok,
kénsavas sörmérő készülék
légnnyomásu sörmérő
készülék. stb. stb.